

Списанието излиза дваждъ : на 1 и 20, а притурката — веднаждъ : на 10 число всѣки мѣсецъ.

ДИРЕКТОРКА : ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Съдържание :

Свекървитъ и тъщитъ. — Гимнастиката за женитъ въобще. — Г-жа Д-ръ Роза Кермбаумеръ. — Правата на омъженитъ жени въ Франция. — У призорний парикмахера. — Афоризми. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Обилелия.

За знание

Съобщаваме на нашитѣ абонатки и абонати, че обѣщанитѣ ни премии ще бѣждѣтъ раздадени не слѣдъ много врѣме, за което ще се съобщи чрѣзъ списанието.

Свекървитъ и тъщитъ.

О, колко ги укоряватъ ! Колко ги взематъ въ присмѣхъ ! Колко ги иматъ за прѣдметъ на най-безжалостната подигравка !

Свекърътъ или дѣдото (бабалжгътъ) ? Ето глупава старче, което зетътъ експлоатира или снахата води за носа. — Свекървата или тъщата ? Просто една проклѣта жена, една мегера,

отъ вмѣшателството на която въ домакинството, силно трѣбва да се страхува младата ѝ булка.

Романитѣ, комедията, драмата даже сж си усвоили тия условни типове и сж ги употрѣбили въ всички случаи на злоба и присмѣхъ. Даже и нѣкои християнски проповѣдници сж си позволили нѣкакви натѣввания не до тамъ ласкателни по адреса на тъщитѣ или свекървитѣ. Припомняваме си слѣдующето, изказано отъ Босюета ¹⁾ въ надгробното слово на Мария Тереза : ²⁾ « Царицата, нейна свекърва, върѣки това омразно име, намѣрила въ нежъ не само почетъ, но още една нѣжностъ, които нито врѣмето, нито отдалечаванieto сж могли да промѣнѣтъ ».

Но съ какво ли право нѣкои обиждатъ, ако ще би даже и мислено само, хора отъ

¹⁾ Босюетъ (1627—1704), французинъ, епископъ и личенъ черковенъ ораторъ.

²⁾ Мария-Тереза Австрийска, императрица на Германия, царица на Унгрия и Бохемия.

една пзвѣстна категория, достопочетни, на които единичката вина се състои въ това, че тѣ сж си оженили сина си или омжжили дъщерята и че се грижѣтъ за тѣхното щастие. Шегата се позволява само, когато е невинна, а присмѣхътъ, когато не се отнася за нѣкой недостатѣкъ.

Колкото и да има неблагоуразумни свекърви и нетѣрпеливи свекърви и тѣщи, ние нѣма да сврнемъ, че има и зетѣове, които не сж до тамъ вѣрни и искрени, както и снахи или булки, които по нѣкога бихж имали нужда отъ поправление. Но дали може това послужи за основание, да се обобщи оплакването и да се сложи въ едно прѣдубѣждение за каквито и да би било свекърви или тѣщи, които трѣбвало би, щото, въ случай че не ги обича даже нѣкой, да бждѣтъ уважавани и почитани?

Трѣбва ли да се вѣрва, че ще се съдѣйствува въ семейното щастие и миръ, като се заѣ прѣдрасполагатъ дѣцата за ония, съ които ще да живѣятъ?

На изговаряние само думата свекърва, свекъръ, тѣща нѣкои пматъ обичай да си стискатъ устнитѣ въ знакъ на прѣзрѣние, да си набръчкватъ челото, па даже сж готови да испуснатъ и нѣкаква шегу въ смѣтка на тия бѣдни хорци. Даже у тѣхъ, що нѣматъ свекърви и тѣщи се издѣйствува едно влияние въ идентѣ, което кара да се правѣтъ не до тамъ ласкателни заключения за тия злощастници. Прѣдставяватъ си тѣ единъ човѣкъ отъ прѣминжала възраст, тѣстичѣкъ, малко много навенъ, когото зетѣтъ изиграва, както си ще, или снахата прѣобрѣща въ глупецъ, и една жена претенциозна и своенравна, която зетѣтъ испѣжда, щомъ може направи това, или пѣкъ булката прокланна и хули отподирѣ ѝ.

Като навиква нѣкой да има тия карикатури въ главата си, то, най-послѣ, той достига до това, щото да не може се освободи отъ тѣхъ, а като настане врѣме за разсѣждаване по фактитѣ, а не по прѣдрасждѣнитѣ, той разбира често много бѣсно лошитѣ послѣдствия отъ единъ толкова омразенъ навикъ, произходящъ толкова отъ лекостъ, колкото и отъ нѣманне сърдце.

Нека оставимъ на страна сродственнитѣ отношения, произходящи отъ втора женитба. Ние своеволно признаваме, че тя, въ много случаи, създава нѣкакви запини положени толкова

деликатни и толкова мжчни, щото често семейното щастие е побъркано. Но съвсѣмъ инакъ стои работата, когато се касае за оженването на сина или омжжаването дъщерята.

Тукъ се ние намираме на една съвсѣмъ нормална почва. Естественъ редъ е, че гнѣздото се построява при бащинското гнѣздо и че постронитѣ му изпълняватъ великия законъ, положенъ отъ първитѣ още страници на Битието: «Мжжѣтъ ще си напусне бащата и майката и ще се привѣрже къмъ жената си» и «желанията на жената ще се отнасятъ къмъ съпруга ѝ». Но тая раздѣла, защото такъва е за родителитѣ, не става безъ особено съжаление, поне тамъ, гдѣто семейнитѣ отношения сж такива, каквито трѣбва да бждѣтъ.

Случва се, безсѣмѣнно, щото много амбициозни родители прѣди всичко се грижѣтъ за материалното бждѣще на дѣцата си, та оставятъ на заденъ планъ въпроситѣ на сърдцето. Има тоже и такива, които не желаѣтъ друго, освѣнъ да се отгърватъ било отъ нѣкоя дъщеря, която ги беспокоява, било отъ единъ синъ, отъ поведението на когото не сж до тамъ доволни, но колкото и многочислени да сж тия примѣри, тѣ не можѣтъ състави единъ естественъ законъ. Въобще извѣстно е, че, когато родителитѣ си оженватъ дѣцата, това е за тѣхъ едно пожертвование, което не се прѣсмѣтва.

Това е особено вѣрно за майката. Бащата, занятъ съ работитѣ си вѣнъ отъ бжжи, по-малко съгледва празнотата, която се причинява съ отхождането на сина или дъщерята и ролята му на свекъръ или дѣдо е доста проста и често нѣти доста приятна. Той нѣма освѣнъ да се остави да бжде разглѣзенъ отъ снаха си или съвѣтванъ отъ зетя си, а ако по нѣкога е нужно да му се употреби съдържащето въ весията, то много спомогватъ въ отварянето ѝ галенията на внуцитѣ и внучитѣ. Въобще критиката е пощадила свекъритѣ; тя се ограничава само да ги описва малко смѣшно.

Но майката! Не може си прѣдстави нѣкой достатѣчно, каква самоотвърженностъ ѝ е нужна, за да приеме тя нѣкоя съучастница въ своята любовь. Тя е имала единъ синъ, а е извѣстно, че за всѣко майчино сърдце това значи: той е нейната гордость, нейната радость, почти нейната страсть. Ето го ожененъ! Какво измѣнение!

Тя е било отдѣвъ неговата повѣренница

неговата съвѣтница, въ пужда неговий адвокатъ прѣдъ бащинската строгость. За натаѣтъ друга ще да бжде пазителка на интимнитѣ ѿ мисли. Много нарѣдко ще се намѣри майка, която нѣма да гледа на булката си като на противница. И ако, посредствомъ само отвѣржеността, която е свойственна на майчината обичь, тя прѣодождва надъ тая инстинктивна ревность, то не ще ли ѿ бжде поне позволено да се грижи за щастieto на дѣтето си? Мѣстото, което тя отстъпва на друга, ще ли бжде добръ изпълнено.

И ето че тя захваща да бди съ беспокойно око ѿ върху най-малкитѣ подробности на тоя съпржескй животъ. Не би ли било еднакво тѣй жестоко, както и несправедливо, да се разгледа това като прѣстѣпление, и, ако булката има добро сърдце, не ще ли разбере тя много скоро, че първата ѿ длъжность е да успокои майката? Но ако, напротивъ, тя, подбуждана отъ своята гордость на съпржга, истѣлкува тая грижливостъ като распитване, та си затвори вратата, вмѣсто да си отвори обятията, то не е ли тя повече отговорна за скарването, което не ще закѣснѣе да избухне въ първия случай? Мжжѣтъ, поставенъ по такъвъ начинъ между два огня, обеспокоенъ отъ нетѣрпението и раздражението на едната и отъ въздишкитѣ на съжаление на другата; знающъ, че не може да отдаде правото на едната страна, безъ да охладѣ другата, мжжѣтъ ще бжде принуденъ да си търси вѣнъ отъ кжци забравението или удовлетворението за тия домашни беспокойства. Погрѣшката въ подобенъ случай ще ли бжде винаги на свекървата само?

Нека сега вземемъ единъ примѣръ обратенъ: една майка си омжжава дѣщерята. Труденъ въпросъ! тежка отговорность! първомъ, познава ли тя достатъчно оногова, комуто си е повѣрила съзровището? Знае ли тя добръ, по какви именно мотиви, съ каква именно помисль той е поискаль ржката ѿ. Тая беспокойна грижливостъ кой ли би ималь правото да ѿ укори? Не знае ли тя отпослѣ, отъ опитъ, колко една млада жена има пужда, особенно въ първитѣ врѣмена на оженването, отъ всѣкакви съвѣти и ржководения? Не е ли тя нѣкакъ подбуждена отъ майчината ѿ любовь да се замѣси въ всѣкидневния животъ на новото домакинство, за да се увѣри, че всичко тамъ си върви споредъ както тя би пожелала?

Но не всички иматъ изискуемото се благо-разумие да се спржтъ своеврѣменно. А често млада жена сама, неблагоприятно постѣпвающа, чрѣзъ повѣриваннето на нѣкакви си подробности, на които прѣувеличава важностьта, та утвърдява вмѣшательството на една чужда воля и влияние. Тогава много е лесно да се разбере, че мжжѣтъ излиза отъ нетѣрпение, разсърдва се даже за туй настоянчество, тѣй да кажемъ. Кой намразява тѣща си, прѣтѣлкува стрѣмленията ѿ, и най-послѣ раздражнява се до толкова, щото полага слѣдующия въпросъ: тя или азъ! Който и да би билъ отговорѣтъ на това, то е вече полускарвание, което мжно ще бжде отпослѣ да се забрави.

А и тоя пѣтъ, у кого ли ще е погрѣшката? Кой ли е повече показвалъ нѣмание тактичность и благо-разумие? Дали винаги тѣщата?

Има, безсмыслино, едно срдѣство да се испрѣварватъ всички тия недоразумѣния и скарвания, но това срдѣство не е до тамъ за прѣпоржчване. Това срдѣство се состои въ нѣмание много сношения. Но дали това е идеальтъ на едно семейство? Може ли нѣкой се оттѣрва отъ една длъжность съ неиспѣлняванието ѿ? Трѣбва ли клонѣтъ, като се е отдѣлилъ вече отъ стѣблото, да порасте при него и на негова смѣтка? Нѣма ли друго нѣкое срдѣство, което да може вдхнж на една деликатна съвѣсть чувството на длъжностьта и желанието да се направжтъ околнитѣ ѿ хора щастливи? Като се умали малко наклонностьта за присмиванне, отъ една страна, а се увеличи повече довѣрието отъ друга страна, ето че тогава никога разнитѣ членове на семейството нѣма да се гледатъ на бриво.

Една баба.

Гимнастината за женитѣ въобще.

Нѣма ни една жена въ свѣта, госпожа или госпожица, която да не иска да си запази хубавия естественъ цвѣтъ на лицето, глѣбавината на тѣлото и твърдостьта на движенията.

Не много, обаче, отъ тѣхъ се познаватъ съ начина на живѣние, по който би сполучили въ туй си желание. Много млади жени иматъ още фаталната идея да прибѣгватъ за тая цѣль до нѣкои искусственни начини: Тѣ се довѣрватъ на нѣкои бабешки глуности и други нѣкои не само бесполезни, но и врѣдителни срдѣства. Трѣбва ли да приемъ, че много жени, за жалость, прибѣгватъ до употреблението всѣкакви козметичи, бѣлила и чер-

вила, на които окончателний резултатъ е свършенното обезобразяване лицето имъ и прѣждевременно имъ остарѣване? колко жени дължатъ на тия работи набръчкването на лицето си, слабостта си, общата си нерасположеностъ! . . .

Испитали ли сте нѣкога, госпожи и госпожици, причината на тия злини? Испитали ли сте, питаме, това, вие, на които е толкова въ интереса да го направите? По всѣка вѣроятностъ, не. Видите ли силата, якостта и здравината на селенкиятъ; видите ли червендалестото имъ лице, което показва силата на живота въ тѣхъ; видите ли живостта имъ въ всичко? Е, запитвали ли сте нѣкога, защо това у тѣхъ е така, а у васъ съвсѣмъ напроотивъ? Ако направите това, то ще ви отговорятъ на тоя въпросъ съ извѣстната вече и на мода дума: *Анемия*.

И дѣйствително, колко жени анемични! А защо? Защото градскитъ жени, въ противоположность съ селскитъ оставатъ си винаги въ бездѣлие. Тѣ винаги гледатъ, колкото се може, по-малко да се уморятъ; послѣ, винаги почти сѣ застѣгнати въ корсетитъ си; а още, като носятъ чепички винаги по-малко отъ тия, що изисква естественната голѣмина на краката имъ, принудени сѣ да отбѣгватъ дългитъ расходи. За тая послѣдняя цѣль винаги имъ трѣбать файтони; а подиръ тая расходка . . . на файтонъ какво правятъ тѣ? Разбира се, гледатъ да съдѣлатъ нѣкаждъ, за да си . . . стъпочинатъ!

Селската жена, напроотивъ, ходи много; отъ най-ранната сутринъ тя си гълта чистъ въздухъ и си сживява дробовѣтъ; тя си развива мускулитъ чрѣзъ работата; тя не си затвара тѣлото въ корсетъ, който го задушавя и не му дава да ѣде и диша, както му е нужно.

Тая естествена жена не унищожава, каквото природата ѝ е надарила; тя не игнорира правата си, та ето защо тя си запазва хубавия цвѣтъ на лицето. Защото въ жилитъ имъ тече чиста, жива и силна кръвъ; а! тѣ не сѣ анемични. Но имаме, за жалость, толкова жени, толкова млади моми, които не могатъ каза сѣщото. Колко моми, които въ цвѣта на възрастта си трѣбало би да бѣдѣтъ весели, живи, а пъкъ тѣ, напроотивъ, сѣ испаднали, печални, сериозни като нѣкои баби.

Тая истинна отдавна е вече припозната на всѣкъдѣ. Всички сѣ разбрали, че гимнастиката, добръ разбранната гимнастика е единъ отъ най-важнитъ и най-нуждитъ за здравнето елементи. Тя съставлява една важна частъ отъ възпитанието на момитъ, които сѣ прѣдопрѣдѣлени да бѣдѣтъ единъ день съпруги и майки.

Извѣстно е изъ исторiята, че старитъ Гърци, които бѣхъ припознали ползата на гимнастиката, бѣхъ ѝ наложили толкова на момчетата, колкото и на момичетата; а при това, извѣстни ни сѣ хубостта, силата, здравнето на старитъ спартанки.

Гимнастиката прѣдставлява още едно прѣиму-

щество, че освѣня здравнето, придава още на тѣлото добъръ характеръ, еднообразенъ нѣравъ. Тя отблъсва много физически болѣсти: истерията, лимфатизма, меланхолията, болѣсти толкова обикновени у женитъ и ги замѣства съ неселостта, сладостта на характера, която отличава здравата и притежающата много духовни и сърдечни прѣимущества на добра съпруга и истинска майка на семейство жена. *София К. М-ва.*

Г-жа Д-ръ Роза Кершбаумеръ. *)

Г-жа Д-ръ Роза Кершбаумеръ, въ Салцбургъ, първа, която се допусна да упражнява въ Австрия лѣкарската евентуално — окулистическа практика, напуща сега, както се учимъ отъ послѣдното число на *Wiener medicinische Wochenschrift*, досегашното мѣсто на дѣятелността си и се завръща въ отечеството си, Руссия, за да завземе тукъ, въ Петербургъ, поста си при основаната отъ царъ Николай II женска академия. Д-ръ Кершбаумерова е управлявала отъ 1888 година въ Салцбургъ голѣмата окулистическа клиника и лѣкувала много хиляди болни. Освѣнъ тѣзи, заслужава да се спомене и това, че тази дама неотдавна излезе твърдѣ рѣшително въ «*Neue Revue*» противъ профессоръ Албертъ, за въ ползата на лѣкаркитъ въ Австрия. Защитата свършва съ тѣзи много — значителни думи.

— » При всичко, че въ Виена си наумили да игнориратъ благоприятнитъ отзиви, каквито се чуватъ за женскитъ лѣкари почти отъ всякитъ култивирани държави; при всичко, че сѣ готови да си паккатъ главитъ въ пѣсъка, подобно на Камилската птица, все ще има нужда, рано-късно, да се прибѣгне до дѣлото; защото въпросътъ за женскитъ студии е, не-само социаленъ и политико-економически, който по утилитернитъ възгледи да се замлъчва и гешефтарски да се извѣртва, но този въпросъ е въ сѣщинска смисль на думата, и юридически въпросъ. Юристи-земевладѣлцитъ при всѣкий случай доказватъ, че модерна държава е въ сѣщо врѣме юридическа. Тѣй като трѣбва да се признае на женитъ тѣхното вродено право на еднакво образување и на еднакво присѣтствие на душевнитъ тѣхни сили. Тѣй като се знае, че женитъ съставляватъ по-голѣмата частъ жители въ западната Европа, то не бива да имъ се причинява толкова шумна неправда. А нѣ-ли е неправда, да имъ се отнема правото и възможността на висшето образување? По-мощна отъ «*veto*» на придворния съвѣтникъ Албертъ е *силата на мислитъ*, която сила ще поведе най-сетнѣ женитъ къмъ побѣдата. Азъ, поне, се надѣвамъ, че ще се дочакамъ още, когато при «*ars divina*» на придворния съвѣтникъ Албертъ, успѣшно ще конкуриратъ въ Австрия лѣкаркитъ съ лѣкаритъ. (*Fremdenblatt* 9. XI 1895 г.) *X.*

*) Началото му по погрѣшка е напечатано въ прѣдшния брой между разнитъ.

Правата на омъженитѣ жени въ Франция.

Гуаронъ, членъ на камарата на депутатитѣ въ Франция, внесълъ по инициативата на обществото Прѣдтеча («Avant-Cougiere») единъ законопроектъ за правата на омъженитѣ жени. Този проектъ състои отъ слѣдния членъ единичкъ: „При каквито условия и да се извършва бракътъ, жената има право да получава безъ всяка намѣса отъ страна на мъжа си паритѣ, които изработва съ собственния си трудъ и свободно да се распорежда съ тѣхъ. Правата, които по този начинъ се прѣдоставятъ на женигѣ, не нарушаватъ по никой начинъ правата на трети лица, върху общото имущество.“ — Както се вижда, законътъ има за цѣль да ограда имотна жената отъ мъжа ѝ. Обаче комиссията за разгледването му го намѣрила за недостатъченъ и г. Журданъ е внесълъ ново прѣдложение, на което цѣльта е йоще по-голѣмото запазване имота на жената отъ злоупотрѣбленията на мъжа. Споредъ него, ако мъжътъ ѝ напустне, дава ѝ се право да наложи запоръ върху работната му плата за нейно и на дѣтето пропитание. Обачо това същото право се дава и на мъжа, ако го напустне жена му и остави дѣцата на негови рѣдъ. Благоприятното разрѣшение на тѣзи прѣдложения ще отстрани тѣжкитѣ условия на живѣяние, при които се нахожда франкията. До гдѣто се омъжи, тя се ползува съ пълна самостоятелностъ, а подиръ омъжването си, споредъ френския кодексъ, тя се подчинява всецѣло въ имотно отношение на властта на мъжа си, който има право да харчи по своему срѣдствата, които тя изработва.

(Юр. Прѣгледъ).

У придворния парикмахеръ¹⁾

(Разказъ отъ В. Аппелъта.)

I.

Въ една бѣдна, почти подъ самия покривъ стая, въ прѣдмѣстията на Виена, въ едно майско утро прѣдъ 1785 г. седѣше до прозореца една милостивна дѣвойка, която, като облѣгнала главата си на рѣката, бѣше се дълбоко замислила. Нейнитѣ силни очи бѣха пълни съ сълзи; въ послѣдно време тя бѣше испитала много нужди и нещастия, които отнеха отъ нейъ всичката надежда къмъ доброто, което прѣди ѝ одушевляваше и правѣше леко да прѣнася много неприятности.

Прѣди три години, баща ѝ, който бѣ участвувалъ въ много битки, вслѣдствие на тежки рани, бѣ принуденъ врѣменно да си почине. Като получаваше заплатата на капитанъ, то трѣбваше да живѣятъ твърдѣ скромно; музиката съставляваше единственното развлѣчение на бащата и дѣщерята, която свърѣше на пѣно съ голѣмо чувство. Майката на Августа, прѣбрасна музикантка, бѣше сама учителка на дѣщеря си. И така бащата и дѣщерята живѣеха миренъ животъ, който се украся-

ваше отъ взаимната нѣжна любовъ. Но ето три мѣсеца, капитанъ Бергенъ, по слабостъ въ здравето бѣ уволненъ отъ служба, съ общинне пенсия за по-подиръ, тѣй като не бѣ възможно да се назначи тутакси, при положението на работитѣ въ онова време, а всѣки истински патриотъ билъ длъженъ да прѣнесе жертва за господари. Старий войнъ бѣше вѣкъ отъ себе си отъ печаль и негодувание. Нима, като се е билъ на войната, недостаточно е жертвувалъ себе си за господарството? Той никога не се бѣ оплаквалъ за полученитѣ му рани, които го направиха неспособенъ, не само за военна служба, но и за всѣко частно занятие; но дали е длъженъ сега да гладува? Господарьтъ не би желалъ, щото честний сълдатинъ да умира отъ гладъ. Навѣрно, одържаннето на пенсията, не се отнася до лица, които живѣятъ само съ нейъ. Обаче, навѣдѣ, бѣдѣто той се обрънаше, срѣщаше само съболѣзнования, и искавание надежди за въ бѣдѣще. Когато, най-сетнѣ, той станъ много несъстоятеленъ, захваналъ да го неприематъ никѣдъ. Императоръ Иосифъ II, който по мнѣнието на стария служителъ, неможеше да не му помогне, отсъствуваше отъ Виена, и се върна едвамъ вечеръта.

Какви ужасни имъ се видѣха послѣднитѣ мѣсеци! като нѣмаха никакви срѣдства, тѣ живѣяха само съ това, което изработваше Августа. Но уроцитѣ по музиката и прилѣжното шиеие все пакъ не имъ даваха достатъчно срѣдства; тѣй щото тѣ бѣха принудени да продаватъ много отъ онова, което съставляваше въспоминание за хубавитѣ дни. Свърхъ това нещастие, бащата се разболѣ, и Августа, вмѣсто да работи, обърна се на прислужница на болния, и така и останалитѣ нѣща и дрехи бѣха продани едно слѣдъ друго. Наконецъ същата участъ постигна и циното на Августа, което бѣ останало отъ майка ѝ. Но бащата, слава Богу, се поправи, и има вече единъ часъ откакъ бѣ отишелъ въ дворцовата канцелария, за да испроси частна ауденция у господари. Колко тя страдѣ, като го приготвяваше и като го видѣ облѣченъ въ вехтъ мундиръ! по-хубавата му дреха бѣше продадена.

Тя заплака отъ жалость, като забѣлѣжи при мисълта, какъще се яви въ такива дрехи прѣдъ придворнитѣ; той се исчерви отъ срамъ. Като го видѣ отъ прозореца, че отива, тя почувствува, че това му излизанье е най-тежко прѣзвѣция му животъ.

Съ разнообразни чувства чакаше ти връщането на баща си.

Като се наплака на воля, тя се успокои; въ сърдцето ѝ се яви пакъ надежда за добро. Невъзможно е императоръ Иосифъ II, за когото тя слушаше да говорѣтъ тѣй хубаво, да не окаже справедливостъ на баща ѝ.

Тогавъ отново ще почне хубавъ животъ, а може би ще се изпълни нейната завѣтна мечта. Безъ да се гледа на това, че богатитѣ родители на Леополда, когото тя любѣше съ всичката нѣж-

¹⁾ Брасаръ, който продава и готови коси.

ность на първата любовъ. не желаяхъ брака съ бѣдното момче и бѣхъ избрали за него една богата мома, той не по-малко ѝ отговаряше съ взаимность и единъ пътъ бѣ ѝ казалъ: «На тебъ ще останъ вѣренъ! само ти можешъ да съставишъ моето щастие! по-здраво отъ желѣзна верига сѣ ме приковали къмъ тебъ твоитѣ русси коси». За пръвъ пътъ той ѝ каза: «ти» и ѝ стисна въ обятията си.

За това мислѣше сега бѣдната дѣвойка и неволно се засмѣ. Изведнажъ ти се спина, тежки мѣжки стѣпки, които се чухъ по стѣлбата, обърнахъ вниманието ѝ; вратата се отвори и въ стаята влѣзе баща ѝ. Лицето му бѣше блѣдно и Августа разбра, че той не е ималъ и днесъ успѣхъ.

Опламена тя го попита какво му сѣ казали и какъ се чувствува.

— Нищо, мое любезно дѣте! дългнй пътъ ме умори; азъ съмъ още много слабъ подиръ болѣстѣта.

Августа се приближи при него и лѣскаво го прѣгърна и му каза:

— Не ме лѣжи, любезнй ми тате! тебъ навѣрно сѣ те обидѣли; ти се връщашъ по-печаленъ, отколкото отиде. Довѣри ми своята печаль, за да видѣмъ, че ти ме обичашъ, както и по-напрѣдъ.

Тежка въздишка се истрѣсна изъ гърдите на стария войникъ. Той се приближи къмъ прозореца, и като се обърна съ гърба си къмъ дѣщеря си, съ беззвученъ гласъ той захвана:

— Когато отидохъ въ дворцовата канцелария, прѣгледа ме дежурнй камергеръ, като ме попита, безъ да се канфузи: «само този ли мундиръ имамъ, съ който съмъ облѣченъ?» «тази дреха ми е отъ императора», можехъ само да му отговорѣмъ съ голѣмъ трудъ. Той продължи: «затова именно ти трѣбва да бѣде такава, отъ която господарѣтъ не трѣбва да се засрами!» Послѣ той захвана да ми говори, че разбира затруднителнитѣ обстоятелства на заслужелитѣ офицери, но все пакъ е длъженъ да ме посвѣтѣва да се облѣкнъ въ по-хубавъ мундиръ; тѣй като въ настоящия той не може да ми испроси ауденция у господаря.

Лишенъ почти отъ разсѣдѣкъ, отъ срамъ и отъ болка, азъ изскочихъ на вѣнъ.

На стѣлбата азъ се засрѣщнахъ съ единъ придворенъ, който съ своята напарфюмирана кърпа истри това мѣсто на дрехата си, до която се бѣхъ допрѣлъ; и като ме изгледа прѣзрително, минахъ бързо покрай менъ. Потърсенъ отъ всичко това, азъ не бѣхъ въ състояние да накажъ дързостния. Така бѣше униженъ твойтъ баща, който постави честѣта на пръвъ планъ въ живота.

— Бѣднй тате! това бѣ всичко, което може да произнесе развѣлнуваната дѣвойка. Блѣдна, съ свѣтливи очи, тя останъ една минута неподвижна; послѣ прѣгърна баща си и го обсипа съ най-нѣжнитѣ напавания.

— Милй и любезнй тате! не е въ дрехитѣ достойнството на челоѣка. Дамитѣ, получени за служение на отечеството те украсяватъ повече,

отколкото златото и брилянтитѣ, съ които се гордѣмъ знатнитѣ. Любовѣта и прѣданността на дѣщеря ти ще облекчи твоята скръбъ.

Бащата погледа въ намокренитѣ очи на дѣщеря си; неговитѣ очи така сѣмъ се напълнихъ съ сълзи, които се затѣркаляхъ все по-бързо по неговитѣ изсѣхнали страни.

Азъ лесно ще забравѣмъ днешното унижение; твоята любовъ ме възнаграждава за него. Но отгдѣ да намѣримъ новъ мундиръ, да се яѣмъ на господъ? защото само той може да ни спаси! Азъ чувствувамъ, че ще умрѣ отъ срамъ, ако ли още единъ пътъ се повторѣтъ днешнитѣ присмивки. При тази мисль лицето му се исчерви отъ гнѣвъ и срамъ. Мълчаливъ излѣзе отъ стаята и стѣпките му се изгубихъ по стѣлбата.

Какъ тежко се отзовахъ послѣднитѣ му думи въ нейното сърдце. Но какъ да се помогне на нещастieto? Всичко бѣше продадено! останалъ само голи стѣни. Тя поглади главѣта си съ рѣка, като че искаше съ това да отмахне страданието. Изведнажъ рѣката се спрѣ на косѣта, тя ѣмъ расплете, и сиви кѣдрави коси се спуснахъ чакъ до земята.

«Никой не трѣбва да се смѣ надъ моя добъръ честенъ баща», помисли тя. Той ще се яѣи въ новъ мундиръ при господаря, и безъ да се обръща отъ срамъ, ще мине покрай първитѣ си познати.

Ти бързо взе ножицитѣ и отрѣза цѣлата коса. «По-здраво отъ желѣзна верига сѣ ме приковали къмъ тебъ, твоитѣ русси кѣдрици», ѝ каза Леоподъ, като се раздѣляше. Сърдцето ѝ се сви, но това бѣ само за една минута. Ножицѣта продължаваше да дѣйствува и скоро тя се видѣ въ огледалото съ всѣмъ прѣобразена. Но тя не чувствуваше раскаяние; напротивъ блаженна усливка освѣти нейнитѣ черти. Тя прибра косѣта и трѣгна за къмъ придворния парикмахеръ.

II.

Бързо трѣгна ти за къмъ центра на града, гдѣто се намираше магазинѣтъ на парикмахера. Тукъ дохождаше всичката висша аристокрация; по нѣкогажъ и самий императоръ Иосифъ II.

Като наближи, магазинѣ, тя захвана да се бои, че парикмахерѣтъ не ще изпълни обѣщанието си и не ще купи косѣта ѝ; но тя скоро отхвърли тази мисль, тѣй като знаеше, че хубавитѣ коси всѣкога се цѣнятъ сѣмъ. Обаче тя нервнѣтелно влѣзе въ магазинѣ.

Украсена съ висски огледала, прѣкрасно нареденѣта стая, приличаше на княжески параденъ салонъ. Отъ гозѣ блѣсъкъ Августа още повече се смути; ней се стори, че тя сега е двойно по-нещастна всрѣдъ този раскошъ. Тя тѣй тихо поздрави парикмахера, щото гласѣтъ ѝ едвамъ се чу. Като погледнѣ по направлението, отъ гдѣто ѝ отговорихъ, тя се удиви, като видѣ вмѣсто познатия, всѣкога изящно облѣченъ парикмахеръ, съ всѣмъ непознатъ челоѣкъ, облѣченъ съ простъ, сивъ сюртукъ.

Съ трѣперицѣ отъ възненіе гласъ, тя попита: «не е ли възможно да види парикмахера по твърдѣ важна причина?» и като желаше да дойде на цѣльта си, попита присѣтствующия: «не управлява ли и той тоже магазина?»

Господинътъ се усмихна и отговори:

— Азъ заемамъ мѣстото на парикмахера и съмъ готовъ да изпълня вашето желание.

— Но моето предложение е тъй страшно, че азъ бяхъ прѣдпочела да го кажа лично нему, каза тя смутена.

— Довѣрѣте се на менъ, защото азъ имамъ право да водѣ всичкитѣ дѣла. Мнѣний прѣдставителъ на парикмахера, като видѣ нерѣшителността на Августа, захвана сърдечно да ѝ убѣждава, и въ неговитѣ думи се разбираше толкова доброта, щото това възбуди довѣрието на дѣвойката и безъ да скрие нищо, разказа цѣлѣта на своето идване. Като измѣкваше косата, тя каза, че придворний парикмахеръ ѝ давалъ за неѣ двадесетъ дукати.

Лицето на непознатия господинъ се помрачи, и ѣ попита:

— Това сѣ навѣрно коси на умрѣлата Ви сестра или майка, и за пари продавате това скѣпо възпоминание.

Като се зачерви, тя отговори, че това сѣ нейни собствени коси току-що отрѣзани.

Но лицето на непознатия не се проясни и захвана:

— И така вне се лишавате отъ това хубаво украшение, съ което ви е наградила така щедро природата, като желае да ѣ замѣстите съ искусствени украшения; дали тщестливостъ ви е побудило за това?

Тщестливостъ да ѣ подбуди къмъ това? тя бѣ готова силно да извика отъ несправедливия упрекъ; но съзтитѣ потокохъ изъ очитѣ ѣ, и тя закри лицето си съ рѣцѣ.

Като видѣ искренната печаль на дѣвойката, непознатий се оплаши отъ дѣйствието на своитѣ думи. Той приятелски махна рѣцѣтъ ѣ отъ лицето, накара ѣ да сѣдне на стола, като сѣднѣ и той близо до неѣ и захвана да ѣ распитва.

Въ гласа му звучеше толкова нѣжностъ, щото дѣвойката не можа да се въздържи, отъ да не искаже своето нещастие. Тя нищо не скри; разказа даже за любовта си съ сина на богатия фабрикантъ, и какъ Леоподъ ще се огорчи, като види, че си е отрѣзала косата.

Когато захвана да разказва, какъ баща ѣ го уволнили отъ служба по болѣстъ, какъ го лишили отъ пенсия, тогава лицето на непознатия се зачерви отъ негодувание и каза:

— Не иска това императорътъ, и законътъ се касае за не достойнитѣ заслужили бѣдни, а за богатитѣ.

И когато тя разказа, какъ на стария войникъ отказали ауденция само затова, че билъ съ вехтъ мундиръ, тогава непознатий станѣ и извика:

— Вехтий мундиръ не опозорява честния офицеръ, който е продалъ хубавия по нужда; но господарството и императорътъ не сѣ виновни, ако това се върши безъ негово знание. Но господарътъ нищо не подозира, малко мое дѣте, и ще заглади тежката несправедливостъ.

Съ удивление погледнѣ дѣвойката непознатия, който ѣ се видѣ сега съвсѣмъ другъ. Но той наскоро се умири, и като сѣднѣ отново, помоли ѣ да продължи разказа.

И тъй тя дошла до такова отчаяние, щото отрѣзала косата си, за да има възможностъ да му достави новъ мундиръ.

Непознатий станѣ, махна отъ главата покривката ѣ, и видѣ прѣлестна дѣвойка съ кѣсо остригани коси и зачервено лице.

Той неволно бѣше трогнатъ.

— Сивитѣ коси, безъ съмнѣние, сѣ те много украсявали! каза той, и Вий пожертвовахте това чудно украшение за баща си. Ето ви пари за косата. Вѣрѣте се спокойни у дома си. Баща ви ще бѣде удовлетворенъ; азъ се Ви закѣлвамъ за това.

Той ѣ подаде една кисия съ злато, която ѣ бѣ страшно да вземе. Като нѣмаше сила да искаже своята благодарностъ съ думи, тя взе рѣката му за да ѣ цѣлуе; въ това врѣме съзтитѣ ѣ бързо течехъ отъ радостъ. Тя бързо излѣзе.

Дълго врѣме стоя непознатий неподвиженъ, като разглеждаше съзтата на рѣката си.

Изведнажъ вратата се отвори, и въ стаята влѣзе придворний парикмахеръ. Като се поклони низко, той се обърна къмъ него.

— Извинѣте Ваше Величество, за гдѣто Ви заставихъ така дълго да ме чакате; но въ всичкия мой запасъ, единамъ можахъ да намѣриѣ коса, които да прилича на тази, която сте изгубили.

(Слѣдва.)

Афоризми.

Този който се жени, и този който отива въ бой, трѣбва да бѣдѣтъ готови за всяка случайностъ.

В.

Да се става рано и да се женѣтъ млади, сѣ двѣ нѣща, за които не се раскайватъ никога.

Luther.

Знаете ли защо трѣбва добръ да се възпитаватъ женитѣ? Защото това е най-доброто средство за да се възпитатъ добръ мъжестѣ.

E. Legouvé

Тукъ долу, нѣма по-всемирна сила отъ силата на женитѣ. Природата имъ е дала нашето дѣтство, прѣдала имъ е нашата младостъ. Дѣца, ний имъ дѣжимъ мислитѣ си; Млади, ний имъ отдаваме чувствата си; а по-късно тѣ продължаватъ като спрѣзи това, което сѣ почнали като майки и като любовници. И тъй крѣгъ на живота ни се върти подъ тѣхното вли-

яние. Миссията на слабостта е да регулира силата; миссията на любовта е да ни прави да обичаме благодатта.

Aimé Martin.

Книги и Списания, получени въ дирекцията ни.

Пътешественикъ, мѣсечно илюстрирано списание по пътешествието и географическитѣ открития. Редакторъ-издатель *Р. М. Каролевъ* Год. I, брой I Януарий 1896 г. Адресъ: до редакторъ-издатель *Р. М. Каролевъ* въ София, улица 6-й Септемврий № 6.

Юридически прѣгледъ год. IV кн. I и II Пловдивъ.

Християнскій свѣтъ год. V брой I Руссе.

Домашенъ Приятель год. VIII бр. I Самоковъ.

Учитель год. III кн. V Пловдивъ.

Пролѣтъ год. V кн. V Ломъ.

Медицински сборникъ год. II бр. I София.

Основно училище год. III бр. V Ломъ.

Уставъ на Читалището „Напрѣдъкъ“ въ с. Осиковица.

Порочна книга, подарѣкъ за абонатитѣ на в. „Младина“ съ полезни свѣти за младежитѣ.

Корреспонденция.

Г. Г. Елис. Н. Касаб. уч. Мекинъ получихме 7 лева за 96 год. „Ж. Св.“ и „Домъ“. — К. Петрова Г. *Орѣховица* получихме 7 лева за 95 год. аб. на „Ж. Св.“ и „Домъ“. Г. Стефановъ *Пичкиръ*: получихме 7 лева за 96 год. броеветъ Ви се испратихъ. П. Л. Братанова *Орѣхово* получихме 14 лева за 96 год. и 93 год. — Ел. К. Назжрова *Руссе*. Броеветъ Ви се пращатъ най-редовно въ *Руссе* направѣте справка въ пощата, и ако не се окажатъ, съобщѣте ни кои броеве не сте получили, за да Ви ги испратимъ. Кат. К. Велядъ. Бургасъ. Цѣлото минало год. теч. Ви се испрати, но броеветъ всѣкога се връщатъ назадъ отъ пощата, за което испратихте отвореното Ви писмо заедно съ броеветъ до начал. на Бург. станция, за да узнаемъ причината. — Куп. Матеева. *Пловдивъ* вижте Корр. бр. 2-й „Жен. Свѣтъ“ и — Д. С. Вълчева *София* ще получите не сѣ готови още.

Открита подписка

за

записване абонати на дом. списание

„БЪЛГАРКА“

което ще съдържа статии по възпитанието, хигиената, економията, женскій въпросъ, литературата, биографии, разни научни новини и пр.

Годишна цѣна за България 2 лева прѣдплатени, за странство 2 лева 50 ст.

Гл. Редакторка: Алисъ П. Кършовека.

Всичко що се отнася до списанието, като абонати, пари, статия, ново излезли книги и пр. се испраща до Редакцията на „Българка“ въ гр. Чирпанъ.

отъ Редакцията.

Теодора Г. Ноева нѣма да приема посѣщение на имения си день — 10-Февруарий.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-П. станция — на списанието	л. 3.—
— на списанието съ притурката	„ 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието	„ 4.—
— на списанието съ притурката	„ 7.—
за странство — на списанието	„ 5.—
— на списанието съ притурката	„ 9.—

Отговорница Г. Г. Ноева.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Продължава се записването абонати на в. *Новини*, издаванъ въ Цариградъ отъ 1890 година насамъ.

В. *Новини* и прѣзъ текущата си *шеста годишнина* ще излиза *два пѣти* прѣзъ седмицата, въ вторникъ и петѣкъ, на голѣмъ форматъ, съ отбрано съдържание по текущитѣ общо-политически въпроси, по работи отъ общественъ нашъ интересъ, съ духовни, научно-литературни и педагогически статии и съ точни и наврѣмешни извѣстия по това, що се върши въ България и по положението на българското дѣло въ вилаетитѣ, въ църковно-училищно отношение, до колкото допускатъ това условията, при които се издава.

В. *Новини* е единъ отъ вай-распространенитѣ български вѣстници и по съдържанието си може да се получава и чете съ еднаква полза отъ всички, каквото положение и да заемато въ обществото: духовни лица, военни, учители, чиновници, търговци и пр.

Абонатитѣ на в. *Новини* получаватъ даровѣтъ като приложение къмъ вѣстника, и списанието *Библиотека*. „Библиотека“ ще излиза всѣки мѣсець и половина, или всичко *осемъ книжки* въ годината, всѣка отъ по седемъ печатни коли на голѣма 8-на. Излезлитѣ до сега книжки отъ това списание сѣ получили най-похвални стизиви отъ критиката; то опрѣпорѣчано отъ Княжеското министерство на Народното Просвѣщение като много полезно и необходимо за всѣки учителъ списание. *Библиотека* си е спечелила едно отъ цървитѣ мѣста между издаванитѣ български списания, ако и да съществува сравнително отъ късо врѣме; това тя дължи на своето грижливо отбрано и разнообразно съдържание по педагогията, науката и беллетристиката, за обогатяването и улучшението на което сѣ вземени напоследѣтъ всички нуждни мѣрки. Вzeti сѣ мѣрки и за редовното и наврѣменно излизанне на списанието.

Годишенъ абонаментъ на в. *Новини* заедно съ *Библиотека* е само 70 гроша за въ Турция и 15 лева за странство (за Руссия 6 рубли), всѣкога прѣдплатени. Абонаментитѣ биватъ годишни и полугодисни, и начеватъ отъ 1-во число на всѣки мѣсець. — Абонаменти само за списанието *Библиотека* се приематъ съ 8 лева годишно (за 8 книжки.)

В. *Новини*, заедно съ *Библиотека*, е най-евтиний български вѣстникъ.

Записването става въ Редакцията на вѣстника (адресъ: *Constantinople, Pera, Rue Kabristan. № 38*) а само за *Библиотека* — въ книжарницата на г. Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ.

Всичко, що се отнася до списанието или притурката, испраща се съ адресъ: До Дирекцията на „Женския Свѣтъ“ ул. Войнишна № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ.

Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпожица, приематъ се.

Правото за записъ, въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон.

Печатница Л. Нитче — Варна.